AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası
Təhsil Nazirliyinin
1463 saylı 31 avqust 2012-ci il
tarixli əmri ilə təsdiq edilmişdir.

ƏSLİ İLƏ DÜZDÜR

ALİ TƏHSİL PİLLƏSİNİN DÖVLƏT STANDARTI

MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNİN İXTİSAS ÜZRƏ

TƏHSİL PROQRAMI

İxtisasın (proqramın) şifri və adı: 060316 – Kinoşünaslıq

BAKI – 2012

1. Ümumi müddəalar

1.1. Magistratura səviyyəsinin **060316 – Kinoşünaslıq** ixtisası üzrə Təhsil Proqramı «Təhsil haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununa, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunmuş «Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramı", «Magistratura təhsilinin məzmunu, təşkili və «magistr» dərəcələrinin verilməsi Qaydaları»nın tələblərinə, «Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların (ixtisaslaşmaların) Təsnifatı»na və digər qanunvericilik aktlarına uyğun hazırlanmışdır.

1.2. Tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən ali təhsil müəssisələri **060316 – Kinoşünaslıq** ixtisası üzrə magistr hazırlığını bu Təhsil Proqramı ilə həyata keçirir.

1.3. Strukturda istifadə olunan işarələr:
ÜK – ümummədəni kompetensiyalar
PK – peşə kompetensiyaları

2. 060316 – Kinoşünaslıq ixtisasının xarakteristikası

2.1. Təhsil Proqramının mənimsənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən elmi-ixtisas dərəcəsi:

İxtisasın şifri və adı	Verilən elmi-ixtisas dərəcəsi	Əyani forma üzrə təhsil müddəti	Kreditlərin sayı
060316 – Kinoşünaslıq **İxtisaslaşmalar:** - *Kino tənqidi* - *Kino tarixi və nəzəriyyəsi*	Magistr	2 il (qiyabi forma üzrə təhsil müddəti 6 ay artıqdır)	120

3. Məzunun ixtisas xarakteristikası və kompetensiyası

3.1. Magistrin ixtisas xarakteristikası
Magistr nəzəri prinsip və tədqiqat metodları haqqında ümumi təsvirə və geniş biliyə malik olmalı, peşə hazırlığı tələb edən elmi-tədqiqat işi aparmağa və pedaqoji fəaliyyətə hazır olmalı, peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri həll etməyi bacarmalıdır.

3.2. Proqramın mənimsənilməsi nəticəsində məzunun kompetensiyasına qoyulan tələblər.

3.2.1. Məzun aşağıdakı ümummədəni kompetensiyalara (**ÜK**) yiyələnməlidir:
- kollektivdə işləmək **(ÜK-1);**
- digər sahələrin mütəxəssisləri ilə ünsiyyətdə olmaq **(ÜK-2);**
- fəal sosial mobillik **(ÜK-3);**
- beynəlxalq arenada işləmək **(ÜK-4);**
- hüquqi biliklər və etik normalara malik olmaq **(ÜK-5);**
- yeni ideyalar irəli sürmək **(ÜK-6);**
- müstəqil işləmək **(ÜK-7);**
- elmi-tədqiqat və elmi-istehsalat işlərinin təşkilində, elmi kollektivin idarə olunmasında bacarıq və vərdişlərə malik olmaq **(ÜK-8);**
- təşəbbüskarlıq və liderlik **(ÜK-9);**
- işi təşkil etmək və planlaşdırmaq qabiliyyətinə malik olmaq **(ÜK-10).**

3.2.2. Məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalarına (**PK**) yiyələnməlidir:

Elmi-tədqiqat sahəsi üzrə:

- kinoşünaslığın 3 əsas istiqaməti olan kino nəzəriyyəsi, tənqidi və tarixi üzrə fundamental biliklərə yiyələnmək **(PK-1)**;
- ekran sənətinin nəzəri əsasları ilə yanaşı kinonun idarəçiliyi, iqtisadiyyatı və marketinqi ilə bağlı biliklərə yiyələnmək **(PK-2)**;
- ekran sənətinin elmi-tədqiqat araşdırmaları üzrə akademik mənbələrlə işləmək, arxivdə çalışmaq vərdişlərini əldə etmək **(PK-3)**;
- elmi axtarışlarda fundamental prinsiplərə riayət etmək, dünyəvi, nəzəri sistemin tətbiqinə bələd olmaq **(PK-4)**;
- kino tənqidi və tarixi istiqamətində dünya ekran sənətinin ən yaxşı nümunələrini təhlilə cəlb etmək bacarığına sahib olmaq **(PK-5)**;

Pedaqoji sahə üzrə:

- ali təhsilin bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərinin tədrisi qabiliyyətinə malik olmaq **(PK-6)**;
- elektron kitabxanalardan, elmi-texniki bazadan istifadə etmək **(PK-7)**;
- tədris, təlim və ya digər üsullarla öz biliklərini başqasına ötürə bilmək **(PK-8)**;

Təşkilati-inzibatçılıq sahəsi üzrə:

- kinoşünaslıq sahəsindəki bilikləri yazılı şəkildə nümayiş etdirə bilmək **(PK-9)**;
- xarici dillərdə ünsiyyətə girmək bacarığını əldə etmək **(PK-10)**;
- müasir kompyuter texnologiyalarından istifadə qabiliyyətinə malik olmaq **(PK-11)**;
- ekran sənətinin modelləşməsi üçün vacib olan sosial sifarişin öyrənilməsi prinsiplərini həyata keçirmək **(PK-12)**;
- peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri həll etmək **(PK-13)**;
- davamlı təlim və peşəkar inkişafla bağlı şəxsi və digərlərinin ehtiyaclarını qiymətləndirmək, həmçinin müstəqil təhsil üçün zəruri olan səmərəli metodlardan istifadə edə bilmək **(PK-14)**;
- müvafiq fəaliyyət və metodları təklif etmək və planlaşdırmaq, onların qısa və uzunmüddətli nəticələrini təhlil etmək **(PK-15)**;
- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri yaradıcı şəkildə müəyyənləşdirmək və ortaya qoya bilmək, konkret vaxt çərçivəsində və məhdud informasiya şəraitində onları həll edə bilmək **(PK-16)**;
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı müvafiq texnologiya və metodları seçmək və onlardan istifadə edə bilmək, həmçinin potensial nəticələri müəyyənləşdirmək və/və ya qiymətləndirə bilmək **(PK-17)**;
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı şəxsi davranışlarını tənqidi şəkildə qiymətləndirmək **(PK-18)**;
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri Azərbaycan və bir xarici dildə şifahi və yazılı olaraq təqdim etmək və əsaslandırmaq, həmçinin mütəxəssis və qeyri-mütəxəssislərlə birgə müvafiq müzakirələrdə iştirak edə bilmək **(PK-19)**;
- innovativ yanaşma tələb edən mürəkkəb və gözlənilməz şəraitlərdə müstəqil şəkildə fəaliyyət göstərmək **(PK-20)**;
- təşkilat və ya qrupların strateji fəaliyyəti ilə bağlı məsuliyyət daşımaq **(PK-21)**;
- mürəkkəb şəraitlərdə etik qaydalara uyğun şəkildə davrana bilmək, şəxsi davranışların etik aspektləri, imkanları, məhdudiyyət və sosial rolunu anlamaq, fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı məsələlərdə əsaslandırılmış qiymətləndirmə aparmaq **(PK-22)**.

4. Peşə fəaliyyəti üzrə hazırlıq səviyyəsinə və təhsilin məzmununa qoyulan minimum tələblər

4.1. Peşə fəaliyyətinin xarakteristikası

4.1.1. 060316 – Kinoşünaslıq ixtisası üzrə magistrlərin peşə fəaliyyətinin əsas istiqamətləri:

- elmi-tədqiqat sahəsi üzrə;

- pedaqoji;
- təşkilati-inzibatçılıq və s.

4.1.2. Hazırlıq səviyyəsinə qoyulan tələblər:

Elmi-tədqiqat sahəsi üzrə:

- elm və texnikanın nailiyyətlərindən, Azərbaycanın və xarici ölkələrin qabaqcıl təcrübəsindən istifadə etməklə kitabşünaslıq sahəsində aparılan elmi-tədqiqat işlərini təhlil etmək və nəticələri ümumiləşdirmək;
- konfranslar, seminarlar, simpoziumlar hazırlamaq və keçirmək;
- elmi nəşrlər hazırlamaq və redaktə etmək.

Pedaqoji sahə üzrə:

- mühazirə oxumaq;
- seminar aparmaq və s.

Təşkilati-inzibatçılıq sahəsi üzrə:

- elmi-tədqiqat qruplarının işini təşkil etmək;
- fəaliyyət nəticələrini proqnozlaşdırmaq üçün elmi yenilikləri tətbiq etmək;
- qəbul olunmuş qərarların nəticələrini kəmiyyət və keyfiyyətcə qiymətləndirmək.
- informasiyanın avtomatik yığımı və emalında müasir üsullardan istifadə etmək;

4.2. Təhsilin məzmununa qoyulan minimum tələblər

□ İxtisas üzrə fənn bölümləri, fənlərin kreditləri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq və vərdişlər baxımından) və qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları.

Fənn bölümünün kodu	Fənn bölümləri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq vərdişlər baxımından)	Fənn bölümləri üzrə kreditləri n sayı	Fənnin kodu və adı	Fənn üzrə kreditlərin sayı	Qazanılması nəzərdə tutulan kompetensi-yaların kodları
	Təhsil hissəsi				
MHF-B00	**Humanitar fənlər bölümü** Bu bölümə daxil olan fənlərin öyrənilməsi nəticəsində magistr **bilməlidir:** - xarici dildə neytral səs informasiyasının və ritminin özünəməxsusluğunu, tələffüzün üslubunun əsas xüsusiyyətlərini, ümumi və terminoloji səciyyəli 4000 tədris leksik vahidləri həcmində leksik minimumu, elmi üslubun əsas xüsusiyyətlərini, öyrənilən dil ölkələrinin mədəniyyəti və adət-ənənələrini, nitq etiketi qaydalarını; - Azərbaycanda ali təhsil sistemini, ali məktəbin, tələbə və müəllimlərin vəzifələrini, ali təhsil müəssisəsində təlim prosesi və təhsilin məzmununu, didaktika və onun müasir problemlərini, mühazirə və ona verilən müasir tələbləri, tərbiyə və özünütərbiyə, rəhbərlik və idarəetmə məsələlərini, elmi-tədqiqat (müəllim və tələbə) işinin	14	**MHF–B01** *Xarici dil* **MHF–B02** *Ali məktəb pedaqogikası* **MHF–B03** *Psixologiya* **MHF–B04** *Seçmə fənlər**	6 4 2 2	ÜK-1 ÜK-2 ÜK-3 ÜK-4 ÜK-5 ÜK-6 ÜK-7 ÜK-8 ÜK-9 ÜK-10

	metodikasını; - psixologiyanın obyekti, predmeti və metodlarını, psixologiyanın əsas istiqamətlərini, psixikanın quruluşunu, şüurluluq və qeyri-şüurluluğun qarşılıqlı münasi-bətini, tələbə psixologiyasını və s. **bacarmalıdır:** - kitabşünaslıq ixtisasına dair mətnləri oxumağı, ixtisasa dair internetdən götürülmüş mətnləri tərcümə etməyi, annotasiya, referat, tezis, tərcümeyi-hal və s. yazmağı. - mühazirə mətni hazırlamağı, mühazirə oxumağı, seminar məşğələlərin planlaşdırmağı və aparmağı, kitabşünaslıq sahəsində elmi-tədqiqat işini yerinə yetirməyi, bununla bağlı fərziyyələr irəli sürməyi, eksperiment aparmağı və nəticələri tətbiq etməyi; - hər bir tələbəyə psixoloji baxımdan fərdi qaydada yanaşması, tələbələri eksperimentə cəlb etməyi və s. **yiyələnməlidir:** xarici dildə lüğətin köməyi ilə oxumaq və yazmaq vərdişlərinə, ali təhsil müəssisəsində tədris və tədqiqat işləri aparmağa, tələbələrə psixoloji yanaşma keyfiyyətlərinə və s.				
MİF-B00	**İxtisas (ixtisaslaşma) fənlər bölümü** Bu fənnin öyrənilməsi nəticəsində təhsil alan **bilməlidir:** dünyanın dərkində kinoşünaslığın əhəmiyyətini; - kinoşünaslığın nəzəri, tənqidi və tarixi müddəalarını təhlil metodlarını, dramaturji əsaslarını, ekran sənətinin funksional və tipoloji əsaslarını; - ekran sənətinin semantik, estetik prinsiplərini; - idarəçiliyini, iqtisadiyyatını və marketinq problemlərini; - kino tarixinin həlledici məqamlarını və ekran məhsullarını analitik təhlilə cəlb etməyi; - müasir kinonun inkişaf istiqamətlərini proqnozlaşdırmağı; - müasir informasiya, reklam və kino bazarının öyrənilməsini. **bacarmalıdır:** - kinoşünaslığın müxtəlif sahələrinə dair yazılı mətnin formalaşmasını; - mövzu, struktur, üslub, janr istiqamətində nəzəri təhlillər aparmağı; - tənqidə dair məqalələr, resenziyalar, sənətkar portretləri hazırlamağı; - kino tarixinə dair araşdırmalar aparmağı; - sosioloji araşdırmalarla bağlı prinsipləri tətbiq etməyi; - kinoşünaslığa dair peşəkar üslub cəbbəxanasına malik olmağı. **yiyələnməlidir:**	**76**	**MİF-B01** *Kinoşünaslığın müasir problemləri* **MİF-B02** *Kinoşünaslığın tarixi və metodologiyası* **MİF-B03** *Ali məktəbin müəyyən etdiyi fənn:* **MİF-B04** *İxtisaslaşmaya ayrılan fənlər*** **MİF-B05** *Seçmə fənn**	**4** **2** **4** **42** **24**	**PK-1** **PK-2** **PK-3** **PK-4** **PK-5** **PK-6** **PK-7** **PK-8** **PK-9** **PK-10** **PK-11** **PK-12** **PK-13** **PK-14** **PK-15** **PK-16** **PK-17** **PK-18** **PK-19** **PK-20** **PK-21** **PK-22**

	- mövzu-problem əlaqələrinin, strukturun tərkib hissələrinə, üslub problemlərinə, janr təyinatına dair biliklərə.				
MET-B00	**Elmi tədqiqat işləri** Magistr elmi-tədqiqat işini yerinə yetirmək nəticəsində aşağıdakıları bilməli və bacarmalıdır: - elmi-tədqiqat işlərini mövzu, struktur, üslub, janr istiqamətində planlaşdırmağı; - tədqiqat mövzusunu elmi-nəzəri müddəalar əsasında seçməyi; - sistemli ədəbiyyat siyahısının tərtibini; - elmi-tədqiqat işini sənət nümunələrinə istinadən aparmağı; - elmi-tədqiqat işinin nəticələrini nəzəri təhlil etməyi, onu digər müəlliflərin nəticələri ilə müqayisəli təhlil etməyi; - bəşəri və dövlətçiliklə bağlı ideyaların əhəmiyyətini və onun tətbiqi imkanlarını müəyyənləşdirməyi; - elmi-tədqiqat işinin gələcəkdə hansı istiqamətdə davam etdirilməsi imkanlarını müəyyənləşdirməyi; - yerinə yetirilmiş tədqiqat işinin müdafiəsini; - elmi-tədqiqat işinin nəticələrinin çap üçün hazırlanması; - elmi-tədqiqat və elmi pedaqoji təcrübələrdə iştirak etməyi, onların nəticələrini ümumiləşdirməyi və magistrlik dissertasiyasında istifadə etməyi və s.	**30**	Elmi tədqiqat təcrübəsi Elmi pedaqoji təcrübə Magistr dissertasiyasının hazırlanması və müdafiəsi	**6** **6** **18**	**ÜK-1** **ÜK-7** **ÜK-8** **ÜK-9** **ÜK-10** **PK-3** **PK-4** **PK-6** **PK-7** **PK-9**
Kreditlərin ümumi sayı		**120**		**120**	

**Bütün bölümlərdə seçmə fənlər müvafiq səriştələrə (kompetensiyalara) uyğun ali təhsil müəssisələri tərəfindən müəyyənləşdirilir.*

***İxtisaslaşmalar üzrə səriştələr (kompetensiyalar) və buna müvafiq fənlər ali təhsil müəssisələri tərəfindən müəyyənləşdirilir.*

4.3. İxtisas üzrə magistr təhsil proqramının yerinə yetirilməsi müddəti:
ümumi həftələrin sayı – 94
o cümlədən:
- nəzəri təlim – 45 həftə
- təcrübələr (elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji) – 8 həftə
- imtahan sessiyaları – 15 həftə
- magistrlik dissertasiyasının hazırlanması və müdafiəsi – 12 həftə
- tətillər – 14 həftə

5. Maddi-texniki tədris bazası və kadr potensialı

5.1. Ali təhsil müəssisəsinin **060316 – Kinoşünaslıq** ixtisasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün müvafiq İKT ilə təchiz olunmuş kabinet və laboratoriyalar, kompyuter sinifləri, emalatxanalar və s. ilə təmin olunmuş maddi-texniki bazası olmalıdır. Təhsilalanların ali təhsil müəssisəsinin lokal şəbəkəsinə, internetə, məlumat bazalarına, elektron kitabxanalar, axtarış sistemlərinə çıxışı təmin edilməlidir.

5.2. Fənlərin tədrisi, bir qayda olaraq, ali təhsil müəssisələrinin elmi dərəcəsi və ya elmi adı ola professor-müəllim heyəti tərəfindən aparılır. Bu fəaliyyətə həmin şərtləri ödəyən digər müəssisə v təşkilatlarda çalışan şəxslər cəlb oluna bilər.

5.3. Magistrlik dissertasiyalarına elmi rəhbərlik, bir qayda olaraq, həmin təhsil müəssisəsində çalışa professor-müəllim heyətinin elmi adı və ya elmi dərəcəsi olan nümayəndələri və ya həmin şərtlə ödəyən digər müəssisə və təşkilatlarda çalışan şəxslər tərəfindən həyata keçirilir.

6. Tədris prosesinin forma və metodları

6.1. Magistrantın nəzəri təlimi və pedaqoji hazırlığı mühazirə, məşğələ, seminar, məsləhət, sərbəst iş, pedaqoji təcrübə və s. formalarda həyata keçirilir.

6.2. Magistr hazırlığı üzrə tədris prosesində şifahi şərh, müsahibə, interaktiv təlim, müstəqil i diskussiya, dəyirmi masa, illüstrasiya, tədqiqatçılıq, laboratoriya və praktik iş və digər metodlarda istifadə edilə bilər.

6.3. **060316 – Kinoşünaslıq** ixtisası üzrə magistr hazırlığında elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji təcrübəl nəzərdə tutulur (təcrübələrin məqsəd və vəzifələri ixtisasdan asılı olaraq müəyyənləşdirilir Təcrübələr növündən asılı olaraq müvafiq təşkilatlarda, yaxud ali məktəblərin kafedra v laboratoriyalarında keçirilə bilər.

7. Yekun dövlət attestasiyasına qoyulan tələblər və qiymətləndirmə

7.1. Yekun dövlət attestasiyası magistrlik dissertasiyasının müdafiəsindən ibarətdir. Dissertasiyan məzmununa, həcminə, strukturuna qoyulan tələblər və onun müdafiəsi qaydaları Azərbayca Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyənləşdirilir.

7.2. Təhsilalanların biliyinin qiymətləndirilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti tərəfind təsdiq edilmiş qaydalar əsasında həyata keçirilir.

7.3. Yekun Dövlət Attestasiyası nəticəsində məzunlara magistr ali elmi-ixtisas dərəcəsi və dövl nümunəli diplom verilir.

Razılaşdırılmışdır:

Azərbaycan Respublikası Təhsil Problemləri İnstitutunun direktoru	Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Ali və orta ixtisas təhsili şöbəsinin rəisi
______________A.Mehrabov	______________İ.Mustafayev
«____» __________ 2012-ci il	«____»__________2012-ci il
Mədəniyyət və incəsənət ixtisaslar qrupu üzrə Dövlət Təhsil Standartları hazırlayan işçi qrupun sədri	Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Elmi Metodiki-Şurasının «İncəsənət» bölməsinin sədri
______________V.Məmmədova	______________ Z.Qafarova
«___» __________ 2012-ci il	«___» ______________ 2012-ci il